

Buluş Şenliği Yine Meydan Okuyor

İpek Portakal

JPL - NASA personelinin 1998'den beri her yıl kendi bünyesinde bir eğlence ve sosyal etkinlik olarak düzenlediği fakat Güney Kaliforniya'daki orta dereceli okulların katılımına da açık olarak yapılan "Invention Challenge" adlı yarışma, aynı format ve takvimle Buluş Şenliği adıyla İstanbul'da yapılıyor. Sponsorluğunu Inform Elektronik A.Ş. ve Özdisan Elektronik A.Ş.'nin yaptığı bu yarışmanın organizasyonunu yürüten Özdisan firmasının Dış İlişkiler Müdürü Tamer Kaplan ile bu yarışmanın detayları hakkında konuştuk.

JPL nedir ve neden "Invention Challenge"?

Tamer Kaplan: JPL, NASA'ya bağlı, yaklaşık 5000 çalışanı olan, insansız uzay misyonları konusunda çözümler üreten bir kurumdur. Sözü geçen yarışmanın Türkiye'de düzenlenmesi için JPL yarışma dü-

zenleyicileri izin vermiş ve hatta bunu teşvik etmişlerdir. Buluş şenliği ABD'deki yarışma ile eş zamanlı olarak yapılmaktadır.

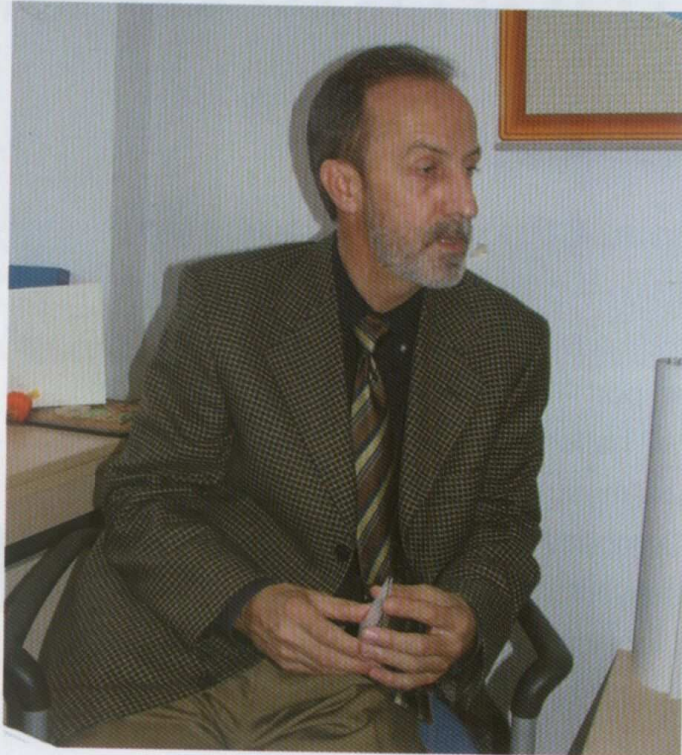
Yarışmanın formatı hakkında bilgi verir misiniz?

Tamer Kaplan: Bu yarışma, önceden tasarlanmış bir problemin belirlenen kural ve koşullara

uyularak en uygun çözümünü başarabilecek düzeneklerin açık havada bir şenlik havasında yarıştırılmasıdır. Çözümü istenen problem, herhangi bir konuda uzmanlık gerektirmeden anlaşılır ve çözüm için üzerinde fikir üretilmesine uygun olarak tasarlanmaktadır. Yarışma, izlenmesi zevkli ve eğlendiricidir. Uyulması gereken koşul ve kurallar önceden belirlenip ilan edilir ve yarışma birincisi ölçüm/sayım yoluyla belirlenir.

Geçen seneki yarışmanın konusu "Bowling topu indirme" idi. Bu yılın yarışma konusu nedir?

Tamer Kaplan: Bu yılın yarışması "Bir kibrit çak" adını taşıyor. Yarışmacılardan, kendilerine verilecek bir kibrit çöpünü üç değişik türde enerji kullanarak tam 20 saniyede otomatik olarak yakacak bir düzenek tasarlaması ve yapması isteniyor.

Özdisan firmasının Dış İlişkiler Müdürü Tamer Kaplan

Bu yarışmada hedefle-

nen kesimi öğrenebilir miyiz?

Tamer Kaplan: Ortaöğretim ve üniversite öğrencileri ile her yaşta hobiciler. Okullar ve hobiciler olarak iki kategoride değerlendirilecek ve yüksek okul öğrencileri hobiciler kategorisinde yarışacak. Yarışmada amaç; ortaöğretim öğrencilerinin ve hobicilerin, pratik bilim ile daha fazla haşır neşir olmalarına uygun ortam hazırlamak, yaratıcılıklarını ortaya koymalarını sağlamak ve buluş yapma duygu ve heyecanını yaşatmak, bunu eğlenceli bir ortamda gerçekleştirerek bilimin ve yaratıcılığın öğrenciler arasında ve toplum içindeki popülerliğinin artmasına katkıda bulunmak.

Yarışma takvimi nasıl düzenlendi? Yarışmanın yeri hakkında da bilgi verir misiniz?

Tamer Kaplan: İki yarışmanın birbirinden etkileşiminin ve alıntı yapılmasının önüne geçmek için JPL'nin yarışma takvimine benzer olması gözetildi. Duyuru şekli de resmi web sitesi, gazete, okul panolarına asılacak afiş, okullara faks ve/veya e-posta yoluyla olacak. Yarışma Formatı ABD'deki açık havada yapılan orijinaline uygun olması gözetilerek İTÜ Taşkılla binası avlusu uygun görüldü ve

	JPL	İstanbul
Yarışma ilanı	16 Ağustos 2005	20 Ağustos 2005
Başvuru başlangıcı	12 Eylül 2005	15 Eylül 2005
Başvuru son kabul	7 Ekim 2005	18 Kasım 2005
Yarışmacıların kesinleşmesi		21 Kasım 2005
Ön eleme	19 Kasım 2005	----
Yarışma	2 Aralık 2005	3 Aralık 2005

buluş şenliği
yine meydan okuyor

**Problem JPL-NASA'dan
Çözüm Sizden...**

Bir kibriti 3 değişik türde enerji kullanarak tam 20 saniyede otomatik olarak yakabilecek bir düzenek hayal edebiliyorsanız hodri meydan !...

JPL-NASA'da 1998'den beri her yıl düzenlenen ve Güney Kaliforniya'daki orta dereceli okulların katılımına da açık olan "Invention Challenge" adlı yarışma, aynı anda, aynı format ve içerikte ABD dışında sadece Türkiye'de düzenleniyor.

Invention Challenge İstanbul yani Buluş Şenliği, önceden tasarlanmış bir problemi çözecek buluşların tasarımı, gerçekleştirilmesi ve senlik ortamında yarışılmasıdır.

3 Aralık 2005 Cumartesi günü yapılacak yarışmaya

İlgili: Tamer Kaplan
Tel: (0212) 249 98 06 (İç hat 118) • Faks : (0212) 244 59 43
E-posta: tkaplan@bulus.ws
Adres: Özdisan Elektronik, Galata Kulesi Sokak No 34 Kuledibi, 34420 Karaköy, İstanbul

katılmak için, www.bulus.ws web sayfasında yer alan başvuru formlarını doldurup, en geç 18 Kasım 2005 Cuma günü iletişim adreslerimizden bize iletmeniz yeterli.

Okullar ve Hobiciler kategorilerinde 20'er yarışmacı yarışma şansı bulacak olup, yarışmacılar, başvuru formlarının ulaşma zamanına göre belirlenecektir.

Yarışmanın detaylarına, www.bulus.ws web sayfasından ulaşabileceğiniz gibi, yarışma ve başvuru formları ile ilgili sorularınız için aşağıdaki iletişim bilgilerinden faydalanabilirsiniz.

ÖZDISAN ve **inform**
Elektronik Elektronik

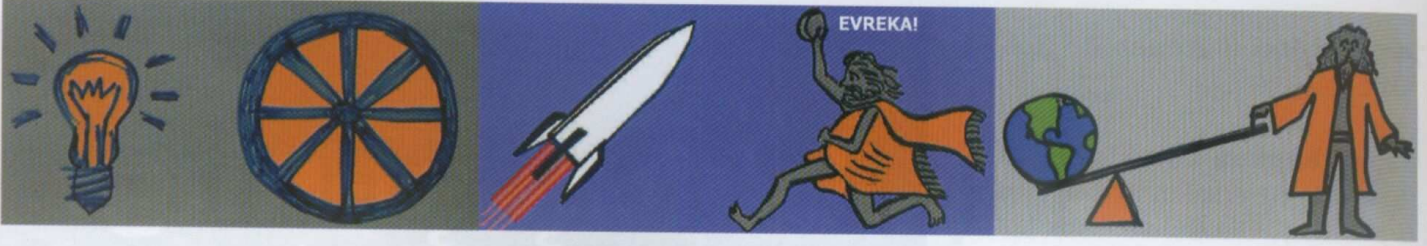
Teknoloji ve Yeniliğe Destekleriyle...

ilk olarak geçen yıl burada başarı ile gerçekleştirildi. Yağış olasılığına karşı yarışma alanı yeterli büyüklükte birkaç portatif tente sağlandı.

Yarışmacılara tanınan süre ne kadar olacak?

Tamer Kaplan: Her yarışmacı için 5 dakika hazırlık süresi tanınacak. En fazla 40 yarışmacı kabul edilecek ve yarışma alanında aynı anda iki yarışmacının hazırlık yapması sağlanacak.

Yarışmanın toplam süresinin üç saati geçmemesine çaba gösterilecek. Bir kural hakemi, 3 sayı ve 5 teknik hakem bulunacak.

1/100sn hassasiyetinde ölçüm yapılacak ve üç sayı hakeminin ölçümünün ortalaması resmi ölçüm olarak kabul edilecek.

Buluş yarışmasında ne tür ödüller verilecek?

Tamer Kaplan: Her iki kategoride en iyi zamanı hatasız gerçekleştiren ilk üç yarışmacı plaket (ya da kupa) ile ödüllendirilecek. Ayrıca en hafif, en ağır, en küçük, en büyük, en sıra dışı, en yaratıcı ve en artistik düzenek sahiplerine sertifika verilecek.

Sponsorlar tarafından derece alanlara maddi ödül verilebilecek.

Yarışma düzenekleri ve uygulanan teknik ve buluşlarla ilgili fikri ve sınai haklar ile patent ve tescil sorumluluğu yarışmacıya aittir.

Invention Challenge ilgili her türlü bilgi için <http://education.jpl.nasa.gov/inventionchallenge> adresindeki resmi sitesi ziyaret edilebilir.

Son olarak "Bir Kibrit Çak" yarışmasının kuralları hakkında bilgi verir misiniz?

Tamer Kaplan: Daha önce de söylediğim gibi bu yılın yarışmasının adı "Bir Kibrit Çak" adını taşıyor. Detaylar ve kurallar aşağıda belirtildiği gibidir.

Amaç: Öyle bir cihaz yapınız ki,

Bu yarışma ile ilgili sorular ve başvuru formları için:

Telefon: 0212 249 98 06 iç hat 118

E-posta: tkaplan@bulus.ws

Adres: Galata Kulesi Sok.

No: 34, Karaköy, İstanbul

verilecek bir kibrit çöpünü, en az üç değişik kategoride enerji kullanarak çalıştırdıktan tam 20 saniye sonra yakacaktır.

Yarışmayı, aşağıda tanımlanmış kategorilerine göre en yüksek puanı alan cihazın sahibi kazanacaktır.

Yarışacak cihaz şu özelliklere sahip olmalıdır:

a) Yarışmacı tarafından önceden belirlenmiş ve hazırlanmış tek bir eylemle (bir ipin kesilmesi, bir anahtar veya düğmeye basılması, bir pinin çekilmesi vs.) başlatılabilmelidir. Yarışmacının el veya herhangi bir şekilde sağlayacağı dinamik veya potansiyel enerji başlangıç için kullanılamaz.

b) Cihazın eni ve uzunluğu en fazla 120cm, yüksekliği ise en fazla 240cm olabilir.

c) Cihazın tabanı yaklaşık 75 cm yüksekliğinde düz ve yatay bir masa üzerine oturtulabilecek şekilde olmalıdır

d) Yarışmaya başlarken üzerinde bulunduğu masadan sarkan bir uzantısı olmamalıdır

e) Elektronik uzaktan kumanda cihazları kullanılamaz.

f) Başlatıldıktan, kibriti yakana

kadar en az üç değişik türde enerji kullanılmalıdır. Bu enerji türleri : Yerçekimi (serbest düşme, rampadan inme gibi), yay enerjisi (çekme, baskı veya burgu yayı, lastik gibi), güvenli basınçlı sıvı veya gaz (hava ve su gibi) (bu konu önceden bildirilip izin alınmalıdır), elektrik veya yanmalı motor (güvenli bir enerji kaynağı ile birlikte) ve diğer enerji türleri (yarışmadan önce onay alınmalıdır)

g) Yarışmacıya başlamadan verilecek bir kibrit çöpünü takılabilecek düzenekte olacak, (boyutları daha sonra bildirilecek) kibrit çöpü hazırlık süresi başında yarışmacıya verilecektir.

h) Cihaz çalıştırdıktan 20 saniye sonra verilmiş olan kibritin ucunu sert bir yüzeye sürmek suretiyle yakacaktır. Kibritin yanık kalması gerekmez fakat başlangıçta alev almalıdır.

i) Standart 220V (en fazla 10Amper) kullanımına izin verilecektir. Elektrik kablosunun boyu, cihaz ile ilgili daha önce tanımlanan koşula tabi değildir. (5 b)

j) Cihazın başlatılması ile birlikte kibriti çakana kadar mutlaka sürekli bir hareket gözlenebilmelidir. Özellikle belirtmek gerekirse zaman tutmak için kullanılan bir saatte olan hareket bu koşulun yerine gelmesini sağlamaz.

k) Ağırlık kısıtlaması yoktur

l) Patlayıcı, yanıcı, eritici, yakıcı ve tehlikeli maddeler dışında bir malzeme sınırlaması yoktur.